

Ehdotus kansalliseksi aineettomien oikeuksien strategiaksi

LAUSUNTO

VN/15767/2021

Ehdotuksessa todetaan, että tekijänoikeuden infrastruktuurin kehittäminen on EU:n digitaalistrategian merkittävä osa. Datatalouden hyödyt realisoituvat luovilla ja innovatiivisilla aloilla vain, mikäli tiedon ja datan liikkumisen mahdollistaviin hajautetuille järjestelmille sopiviin formaatteihin, standardeihin sekä datanjakamisen mahdollistaviin ohjelmointirajapintoihin investoidaan. Oikeuksien kuvauskielet ovat keino sopia miten eri merkitykset kuvataan teoksen tai muun suojankohteen metadataan.

Taideyliopisto pitää tekijänoikeuden infrastruktuuriin investoimista erittäin tärkeänä. Metadatan luomisen ja hyödyntämisen tulee kuulua luovien alojen tulevaisuuden tekijöiden koulutukseen. Olisi tärkeää myös investoida yhteisiin kansallisiin opetusmateriaaleihin, jotka olisivat käytettävissä metadatan luomisessa ja hyödyntämisessä tarvittavien taitojen kuten oikeuksien kuvauskielten opetuksessa.

IPR sääntelyn kehittämisessä tulisi huomioida taiteen opetuksen tarpeet ja erityisesti taiteen etäopetuksen tarpeet. Etäopetuksessa tapahtuu digitaalinen kappaleen valmistaminen, jolloin nykyinen opetuksen poikkeussäännös ei mahdollista taideteosten käyttöä etäopetuksessa. Samoin se, että audiovisuaalisen teoksen, kuten tanssiteoksen videon käyttö opetuksessa, ei ole poikkeussäännöksen nojalla mahdollista, vaikeuttaa taiteen opetusta yliopistossa.

Tekijänoikeuslakia tulisi kehittää siten, että olisi mahdollista esittää teos opetuksen yhteydessä sekä läsnäolevalle yleisölle, että digitaalisessa etäopetuksessa. Oikeuden tulisi kattaa sekä kappaleen valmistaminen että yleisön saataville saattaminen ja sen tulisi koskea myös näytelmä- ja elokuvateoksia. Etäopetus tulisi olla mahdollista toteuttaa tekijänoikeuslainsäädännön rajoituksista riippumatta suorana lähetyksenä sekä tallenteena. Tällä tavoin lainsäädäntö tukisi yliopistojen tehtävää tarjota mahdollisuuksia jatkuvaan oppimiseen ja muihin yliopistolain 2 §:n velvoitteisiin.

Taideyliopisto